

Form 2

Programfag kunst

Omfang: 140 timer

Formål og perspektiv

Opplæringen i form 2 skal gi eleven mulighet til å utvikle en fordypet forståelse og bruk av allerede kjente materialer og teknikker. Samtidig utvikles det ferdigheter innen nye fagområder og håndverksteknikker. Faget gir elevene et grundig fundament innen komposisjonsforståelse i så vel klassisk som eksperimentell forstand. Det arbeides med forståelse av komposisjoner, installasjoner og samspill mellom kunstarter. Formålet er å kombinere håndverkernes solide materialkunnskap og reproduserende arbeidsprosesser med designernes idéutvikling og problemløsning og kunstnerens fritt skapende arbeid. Evnen og trangen til å utforme fysiske materialer med hendene ligger dypt forankret i oss. Mennesket har til alle tider utnyttet og bearbeidet materialer til våpen, redskaper og andre bruksgjenstander som har vært nødvendige for vår eksistens, men også til kunstgjenstander. Det å jobbe med form og komposisjon krever stor grad av mental tilstedeværelse og evne til å hengi seg til arbeidet, noe som styrker konsentrasjonsevnen og som samtidig kan virke harmoniserende og gi elevene et pusterom i hverdagen. Faget form 2 gir elevene muligheten til å iakttå sine omgivelser og få en utvidet forståelse av den verden de er en del av. Gjennom håndens arbeid oppstår en dypere erkjennelse om egenart og potensial i form som uttrykksform. Å beskue et ferdig resultat kan gi elevene stor glede og mestringsfølelse. Gjennom kunst kan vi kommunisere tanker, idéer og følelser på eksplisitte eller mer subtile måter. Det å jobbe både konseptuelt og tradisjonelt, kan hjelpe elevene å bli bevisst sine følelser og sette i gang prosesser som bidrar til livsmestring og emosjonell vekst. Forståelse for fortidens og nåtidens kunst og håndverk i egen og andres kultur kan gi grunnlag for fellesskapsfølelse i vårt flerkulturelle samfunn. Det gir også impulser til å utvikle et eget kunstnerisk særpreg.

Kjerneelementer

Observasjon og estetisk opplevelse

Kjerneelementet handler om å utvikle forståelse for form og komposisjonselement i ulike teknikker og uttrykksformer. Å øve observasjonsevne og få en bevissthet om samspill mellom form og komposisjon står sentralt i kjerneelementet.

Kreative prosesser

Kjerneelementet kreative prosesser handler om å bli kjent med og utforske ulike teknikker og kunstuttrykk, og bruke idéutvikling og kreativ problemløsning til å virkeliggjøre indre bilder og idéer. Det å utvikle sine skapende evner gjennom utforskning, for så etter hvert å nærme seg et eget kunstnerisk uttrykk står sentralt i kjerneelementet.

Håndverksmessige og kunstneriske ferdigheter

Kjerneelementet håndverksmessige og kunstneriske ferdigheter handler om å utvikle materialforståelse og lære å bruke og behandle verktøy og materialer på en hensiktsmessig og bærekraftig måte. Videre handler kjerneelementet om å utforske ulike materialer og metoder og utvikle ferdigheter innen flere uttrykksformer og teknikker.

Visuelle virkemidler og komposisjon

Kjerneelementet handler om å opparbeide en forståelse for form, komposisjon og bevisst bruk av visuelle virkemidler. Et sentralt punkt i kjerneelementet er å beskrive og reflektere over prosess og produkt, individuelt og i samspill med andre. Kjerneelementet handler om å få en forståelse for sammenhengen mellom form og uttrykk, og hva som kan formidles gjennom dette.

Kunst- og kulturforståelse

Kjerneelementet kunst og kultur forståelse handler om å få en forståelse for bredden og variasjonen i kunstuttrykk gjennom kunst- og kulturhistorien. Det å hente inspirasjon fra ulike kulturer og tradisjoner, og fra ulike andre kunstneres arbeider står sentralt i kjerneelementet.

Fordypning, prosess og struktur

Kjerneelementet fordypning, prosess og struktur handler om å gjennomføre en strukturert, og målrettet prosess i møte med ulike teknikker, og om å bidra til et godt arbeidsmiljø i samarbeid med medelever og lærere.

Kompetansemål

Mål etter opplæringen er at eleven skal kunne:

- tolke og gjengi synsinntrykk, og beskrive volumer, proporsjoner og flater
- utvikle et eget uttrykk i kreative prosesser
- arbeide tverrfaglig med farge, form og en kombinasjon av ulike teknikker
- forstå prosessene for analog fotografering, fremkalling av film og kopiering av fotografier
- bruke grunnleggende tekniske ferdigheter innen kunstnerisk så vel som håndverksmessig arbeid
- vise materialforståelse med tanke på sikkerhet i verkstedet, teknisk utførelse og bærekraft
- håndtere maskiner som båndsag, høvelmaskin, sirkelsag o.l. på en trygg og hensiktsmessig måte
- demonstrere tekniske ferdigheter og kunstneriske kvaliteter gjennom utforskning av ulike materialer og metoder
- ta i bruk målinger av plan, akser og proporsjoner
- ta i bruk de grunnleggende formprinsippene og kunne gjøre rede for de viktigste begrepene
- avgjøre hva som er en god komposisjon og kunne skape et helhetlig uttrykk
- vise sin kunnskap om kunst- og kulturhistorie gjennom praktisk arbeid og relevant teori
- planlegge og gjennomføre en faglig prosess fra idé til endelig uttrykk, med fokus på et selvstendig og personlig uttrykk
- utforske nye teknikker og uttrykk som innbefatter installasjon- og performancekunst
- bruke nye og etablerte teknologier i skapende prosesser
- presentere og montere egne og andres arbeid i det fysiske og digitale rom
- reflektere over kunsten plass i samfunnet og betydning for menneskelig vekst og trivsel
- dokumentere og reflektere over egen bruk av visuelle virkemidler og egen arbeidsprosess
- vise innsikt i kildekritikk og reglene for opphavsrett

Innhold og arbeidsmåter

Opplæringen i form 2 er organisert i perioder, og baserer seg på skapende arbeid i skolens verksted og i uterom. I form 2 kan elevene ta i bruk alle relevante kunstformer, materialer og teknikker for sine arbeider. I de ulike periodene øves det en utvidet forståelse og bruk av kjente og nye materialer og teknikker som leire, gips, betong, metall, tre og foto. Ved å utforske ulike teknikker oppøves erfaring med materialer og verktøy. Det legges vekt på å arbeide med tema og oppgaver hvor utvikling av komposisjonsforståelse, tanke/idé, konsept og kontekst står sentralt. Gjennom eksempler fra kunsthistorien og samtidskunsten får elevene innblikk i den store variasjonen i samtidskunstens uttrykk, og i oppgaver med ulike rammer kan de la seg inspirere og fordype seg i ulike mediers forskjellige muligheter. Opplæringen skal øve forståelsen og bruken av visuelle virkemidler og grunnleggende form- og komposisjonsprinsipper. De skal utforske og bruke disse bevisst i utforming av arbeidet sitt. Refleksjon over kunstneriske prosesser, alene eller i samspill med andre, står sentralt i opplæringen. Gjennom presentasjon av eget arbeid, ved å lytte til andres presentasjoner, og ved å delta i faglige samtaler, opparbeider elevene muntlige ferdigheter i faget. Elevene utvikler sine skriftlige ferdigheter når de beskriver arbeidsprosessen og begrunner sine visuelle valg i relevant fagspråk. De øver sine digitale ferdigheter når de bruker digitale kommunikasjonsverktøy og bildebehandlingsprogram. Regning knyttes til måling av plan, akser og proporsjoner.

Form 2 opplæringen har en flerfaglig karakter og bygger på elevens kompetanse i arbeid med alle kunstfagene i VG1 og VG2., men utvides med prosjekter i installasjon, performance og konseptuell kunst.

Vurdering

Underveisvurdering

Underveisvurderingen skal medvirke til å fremme læring og utvikle kompetanse i faget form 2. Elevene viser og utvikler kompetanse i faget når de i praktisk skapende arbeid utvikler egne uttrykk og reflekterer over prosess og produkt. Det gjør de også når de presenterer og vurderer ulike visuelle uttrykk og henter inspirasjon fra andre kunstneres uttrykk. Læreren skal legge til rette for elevmedvirkning og stimulere til lærelyst gjennom å utforme varierte oppgaver som fremmer kreativitet, individuelt særpreg og skaperglede. Læreren veileder eleven tett i arbeidsprosessen, og faglig veiledning og egen refleksjon går hånd i hånd. Det legges vekt på at eleven er åpen for innspill og klarer å nyttiggjøre seg veiledningen. Vurderingen kan også foregå i gruppesamtaler, der elevene samtaler om egne og andres arbeider. Egenvurdering kan gjøres skriftlig eller i samtale med læreren. Etter hver periode får elevene en skriftlig eller muntlig underveisvurdering, der det legges vekt på utviklingsmuligheter i faget. Elevenes kompetanse måles i lys av et treårig læringsløp ut fra prinsippene om vurdering for læring.

Standpunktvurdering

Standpunkt karakteren skal være uttrykk for den samlede kompetansen eleven har i faget ved avslutningen av opplæringen. Grunnlaget for standpunkt karakteren i faget baserer seg på en samlet vurdering av alle delfagene, med vektlegging av kompetansenivået i nærmest avslutningen av opplæringen. Sluttvurderingen bygger på tilstrekkelig mange og ulike vurderingssituasjoner, der fagets kompetansemål er representert. Læreren skal planlegge og legge til rette for at elevene får vist sitt faglige nivå. Læreren skal sette karakter i farge basert på kompetansen eleven har vist gjennom praktisk skapende arbeid med materialer og visuelle virkemidler og gjennom å vurdere uttrykk og budskap. Eleven skal ha én standpunkt karakter i programfaget.